

Inter-facing: Torah Reflections on the Facebook Phenomenon

jonkelsen@gmail.com

1. טור חושן משפט הלכות עדות סימן כח

כתב רש"י שאין העדים יכולין להעיד עדותן בכתב וישלחו אותו לבית דין כדאמרינן מפיהם ולא מפי כתבם וכן יראה מדברי הרמב"ם שכתב דין תורה שאין מקבלין עדות אלא מפי העדים שנאמר על פי שנים עדים מפיהם ולא מפי כתבם אבל מדברי סופרים שחזתין בדיני ממונות בעדות שבשטר אע"פ שאין העדים קיימים כדי שלא תנעול דלת בפני לוויין הרי שלא התירו אלא לחתום בשטר אבל ר"ת התיר שישלחו העדים עדותן לבית דין בכתב ולא קרינן מפיהם ולא מפי כתבם כיון שראוין להעיד אבל אלם לכולי עלמא אינו ראוי להעיד בכתב כיון שאינו ראוי להגיד:

2. רמב"ם על משנה מסכת אבות פרק א משנה ו

[ו] עשה לך רב - ואפילו לא היה ראוי להיות לך לרב, אבל שימהו לרב עד שתמסור לו הלימוד ותושג לך החכמה, לפי שאין לימוד האדם מעצמו מזולתו, אלא לימודו מזולתו יותר קיים אצלו ויותר מבואר, ואפילו היה כמותו בחכמה או למטה הימנו. וכך בארו בפירוש זה הציוני.

ואמרו וקנה לך חבר - הוציאו בלשון קנייה, ולא אמר: עשה לך חבר, או: התחבר לחברים, וכיוצא בזה, והכוונה שראוי לאדם שיקנה לעצמו חבר על כל פנים, כדי שייתקנו בו כל עניניו, כמו שאמרו: "אי חברא אי מיתותא", ואם לא מצאו - צריך להשתדל בו, ואפילו ימשכחו לחברות תחילה עד שיהיה חבר, ולא יסור מלכת אחר רצונו, עד שיחזק חברותו, כמו שיאמרו אנשי המוסר: כאשר תתחבר, אל תתחבר לפי מידותיך, אלא התחבר לפי מידות חברך. וכאשר יסמוך כל אחד משני החברים על זה הציוני, תהיה כוונת כל אחד מהם להשלים רצון חברו, ותהיה כוונת שניהם דבר אחד בלא ספק. ומה טוב מאמר אריסטו: "החבר - אחר שהוא אתה".

והחברים - שלושה מינים: חבר תועלת, וחבר נחת, וחבר מעלה. אמנם חבר התועלת, הרי הוא כחברות שני השותפים, וחברות המלך וחייליו. ואמנם חבר הנחת, הרי הוא שני מינים: חבר הנאה, וחבר בטחון. אמנם חבר הנאה, הרי הוא כחברות הזכרים לנקבות וכיוצא בה. ואמנם חבר הבטחון, הרי הוא שיהיה לאדם חבר שתבטח נפשו בו, לא ישמר ממנו לא במעשה ולא בדיבור, ויגלה לו כל עניניו, הנאה מהם והמגונה, מבלי חשש ממנו ששיגיחו בכל זה חסרון, לא אצלו ולא אצל זולתו. כי אם יגיע לנפש בטחון באיש עד לזה השעור - תמצא רוב נחת בשיחתו ובחברותו. ואוהב המעלה, הוא שתהיה תאות שניהם וכוונתם למטרה אחת, והיא: הטוב, וירצה כל אחד להעזר בחברו בהגיע הטוב ההוא לשניהם יחד. וזה הוא החבר אשר ציוה לקנותו, והוא כחברות הרב לתלמיד והתלמיד לרב...

3. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן רכג

ובדבר בק"ח על ידי שאלה בטעלעפאן שכתב כתר"ה שאף שכל העינים שחשבו הטור והב"י ביו"ד סי' של"ה בשם הרמב"ן אינו מקיים מ"מ יוצא ידי המצוה של בק"ח משום דגם בעשה אחת מכל אלה נמי יצא ידי חובתו. הנה פשוט לע"ד שאף שמקיים מצוה דבק"ח אבל אינו שייך לומר שיצא י"ח כיון שחסר בבקור זה עינים האחרים שיש בבק"ח. ורק יצא מזה שאם א"א לו לקיים בהליכה לשם לא נפטר לגמרי אלא צריך לבקור במה שאפשר לו לכה"פ ענין אחד או שנים שהוא גם ע"י הטעלעפאן...

שו"ת יחוזה דעת חלק ג סימן פג

לפיכך נראה שאם יכול ללכת לבקר החולה בעצמו, אינו יוצא ידי חובת המצוה בשלימותה על ידי הטלפון או על ידי מכתב.

4. שו"ת מהרשד"ם חלק חושן משפט סימן א

...וכתב בארחות חיים הלכות ת"ת סי' כ"ד הר"ם רבו של רבינו יונה ואחיו מר שמואל מאיורה כתבו באגרות' מיום שגלינו מארצינו וחרב בית מקדשינו ונשתבשו הארצות ונתמעטו הלבבו' אין לומר דין מורא רבך כמורא שמים וכל הדיבין שחייב התלמיד לרב נתבטלו כי הספרים והחבורים והפירו' הם המורים לנו והכל כפי פקחות השכל והסבר' וע"כ נהגו בעירם לקבוע התלמיד מדרש לעצמו וכן אין לומר תלמיד אל יורה ויכול התלמיד לסתור דברי רבו מכח פלפול ע"כ

5. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ב עמוד ב

אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב: אסור לאדם לעמוד בשדה חבירו בשעה שהיא עומדת בקמותיה.

רש"י שם

אסור לאדם שיעמוד כו' - שלא יזיקנו בעין רעה.

6. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ס עמוד א

מתני'. לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון...

גמ'. מנהגי מילי? א"ר יוחנן, דאמר קרא: +במדבר כ"ד+ וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו, מה ראה? ראה שאין פתחי אהליהם מכוונים זה לזה, אמר: ראויין הללו שתשרה עליהם שכניה.

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף נט עמוד א

ומסתברא כותיה שאני אומר קוטרא ובית הכסא לפי שהן נזקין בגוף אין להם חזקה, לא אמרו חזקה בנזקין אלא בנזקי ממון דאמת המים וסיד וסלעים והשוניין עמהם (י"ז א') שאין נזקן אלא בכותלו של חברו, אדם מוחל על כותלו אפילו יפיל אותו ממש, אבל קוטרא ובית הכסא שהוא עצמו ניזוק ומצטער בהם אין להם חזקה, וזהו טעמו של רב יוסף (כ"ג א') בקורקור, שהאסטניסין ואניני הדעת מצטערין ונזוקין הן בכך, והוא הדין וכל שכן בהיזק ראייה דנזקי אדם באדם הוא, אי משום עין רעה אי משום לישנא בישא אי משום צניעותא

7. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ב עמוד א

תניא, יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה: סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה, שנאמר +שמות כ"ג+ יראה יראה - כדרך שבא לראות כך בא ליראות, מה לראות בשתי עיניו - אף ליראות בשתי עיניו.

8. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף דף ה עמוד ב

רבי ורבי חייא הוו שקלי ואזלי באורחא, כי מטו לההוא מתא אמרי: איכא צורבא מרבנן הכא, מזיל וניקביל אפיה. אמרי: איכא צורבא מרבנן הכא, ומאור עינים הוא. אמר ליה רבי חייא לרבי: תיב את, לא תזלזל בנשיאותך, איזיל אנא ואקביל אפיה. תקפיה ואזל בהדיה. כי הוו מיפטרי מיניה, אמר להו: אתם הקבלתם פנים הנראים ואינן רואין - תזכו להקביל פנים הרואים ואינן נראין.

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות הנהגת אדם בבקר סימן ב סעיף ב

אל יאמר: הנני בחדרי חדרים ב מי רואני, כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו, ג).

10. תלמוד ירושלמי מסכת שקלים פרק ה:ד [דף מח טור ג]

רבי הושעיה רבה הוה רביה דבריה חד דסגי נהורא והוה יליף אכיל עימיה בכל יום חד זמן הוה ליה אורחין ולא מטא מיכול עימיה ברומשא סליק לגביה אמר לי לא יכעוס מרי עליי בגין דהוה לי אורחין יומא דין דאמרית דלא ליבזוי ביקרא דמרי יומא דין בגין לא אכלית עם מרי יומא דין אמר ליה אתה פייסתה למאן דמיתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מיתחמי יקבל פיוסך אמר ליה הדא מנא לך אמר ליה מרבי אליעזר בן יעקב דרבי אליעזר בן יעקב עאל חד דסגי נהורא לקרתיה יתב ליה רבי ליעזר בן יעקב לרע מינייה דיימרון דאילולי דהוא בר נשא רבא לא יתב ליה רבי ליעזר בן יעקב לרע מיניה עבדון ליה פרנסה דאיקר אמר לון מהו הכין אמרון ליה רבי אליעזר בן יעקב יתיב לרע מינך וצלוי עלוי הדא צלותא אתה גמלתה חסד למאן דמיתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מיתחמי יגמול יתך חסד

Rabbinical Council of America

מנהלון רבני אמריקה

2013 Resolution: Opportunities and Challenges of the Internet

Jul 11, 2013 -- As rabbis in the modern era, it is our responsibility to accurately and carefully assess both the challenges and the benefits of the modern world, in all of their complexity. In the span of a few decades, the Internet has established itself as an outstanding and undeniable example of both benefit and challenge, and has brought with it a drastically redrawn landscape of human interaction. The Rabbinical Council of America encourages its members to take careful notice of the effect of the Internet on our society, so that the unprecedented opportunities are utilized while the unique risks are addressed and acknowledged.

Policies Headlines

RCA Advocates Tightening Sanctions Against Iran
RCA Lauds Courage of Abuse Victim
On the Passing of Maran HaRav Ovadia Yosef, zt"l
RCA Statement on Torah Min HaShamaym
The RCA Welcomes New Chief Rabbis of Israel

The Internet has made possible harbatzat haTorah in ways never before possible, including the widespread dissemination and availability of shiurim, articles, entire Torah texts, and online discussion groups and similar endeavors. The Internet has enabled and magnified chesed by the bringing together of people from anywhere in the world and joining them in awareness of the needs of others, in the formation of joint initiatives on behalf of the improvement of society, and in simple fraternity, itself a recognized value. The Internet has provided the broader community with the information and perspective necessary to make informed and educated decisions and to participate appropriately as committed Jews and as citizens both of the world and of their communities at the most local levels.

While we embrace these wonderful gifts, we do so while acknowledging the many challenges presented by the Internet culture, some of which are manifested through possibilities newly created by the Internet, and some of which are manifested through existing realities newly concealed or obscured by the Internet.

The Internet, also known as the World Wide Web, has expanded the reach of our words and actions to, literally, the entire globe, creating unprecedented geographical and demographic impact, while also (generally speaking) placing these words and actions in a setting of permanent availability, creating extraordinary duration to this impact. Whatever is expressed on the Internet, regardless of quality, propriety, wisdom, or lack of all of the above, is usually preserved for posterity and is not subject to editing or retraction. In this light, the existing admonitions to take great heed with our words, our statements, and our behaviors, must be proportionately amplified.

The openness and breadth of the Internet poses exceptional challenges to our sense of tzniut. It encourages the sharing, in an unrestrained and often permanent sense, of that which is more appropriately kept private, a value conceded even by the evil prophet Bilaam when he praised the Jewish people for dwelling in homes that were not exposed to public viewing. It also makes instantly available images of all types, bringing objectionable material of the most egregious nature into one's view and into one's home with the click of a mouse. These considerations impose new levels of vigilance far beyond that which was necessary in the past to create a household of kedushah and of spiritual, emotional, and physical safety.

Of particular relevance to pulpit rabbis, educators, and parents is the need to avoid an inappropriate degree of familiarity which may affect their authoritative stature. Care must be taken by such individuals when utilizing social networks and similar venues to maintain efficacy in these roles.

The severe prohibition of lashon hara is not mitigated through transmission via the Internet, while its effect is exacerbated by it. In addition to the expanded scope and permanence mentioned above, several other factors are relevant, including what contemporary psychologists have labeled the "Online Disinhibition Effect", or the lack of empathy that is often present when one speaks through a computer screen rather than face to face. When anonymity, or even pseudonymity, is added to the mix, further distance is created between action and consequence.

Jews are also prohibited to engage in "Avak Lashon Hara", which, according to some views, means not only that which the speaker expresses but also what is provoked in another's speech (see Sha'arei Teshuvah 3:214). Accordingly, there is a need for responsibility not only in what one writes on the Internet, but in the recognition that the hosting of responses to one's writings also carries with it great need for vigilance.

The Chafetz Chaim also stressed that great care must be taken in general with the assumption that any specific item of lashon hara is public knowledge and may then be freely discussed. This remains true even when an item is available on the Internet: due to the vast expanse of data present on the Web, linking or sharing items is still needed for attention to be paid, and accordingly doing so will often constitute forbidden sharing of lashon hara. The malicious gathering together of publicly available information on the Internet for the purposes of tarnishing the reputation of others is no less an act of forbidden disparagement than authoring such material would be.

The prohibition of Kabalat Lashon Hara places an onus of responsibility not only on the disseminators of information but also on the consumers to ensure that the content is true, contextual, and necessary. The open and unrestrained, as well as uneven, nature of the Internet puts an even greater burden on the consumer, and especially one who would afterwards share the information in the manner mentioned above, to bring an intelligent and

Informed skepticism to the experience.

At the same time, the above statements regarding lashon hara must not obscure the fact that some negative speech is vitally necessary for the protection of individuals and society, or for the general enhancement of society. Consequently, even greater care must be taken to ensure that that which must be communicated is indeed communicated in an effective and appropriate manner while avoiding that which is unjustified and untrue.

Other prohibitions of speech are also intensified by the culture of Internet usage, among them ona'at devarim (the needless infliction of emotional pain), which also becomes more frequent and damaging in an atmosphere of disinhibition and in the absence of face-to-face contact. In this setting, even innocent comments that are posted, often in the aftermath of a tragedy, for example, can add significantly to the pain of those already suffering.

Beyond the inadvertent infliction of ona'at devarim is the often intentional harassment and denigration of others that has become known as cyberbullying. While this activity is damaging at all ages, our youth, already severely vulnerable to the emotional and physical harm caused by traditional bullying, are now additionally vulnerable to suffering that can be imposed anonymously, permanently, and with unlimited reach, due to the abilities of modern technology.

As rabbis, parents, and educators, we must be acutely and actively aware of the risks posed to our children, whether as victims of bullies or of predators, or as consumers of materials that threaten their innocence and their emotional and spiritual health in ways that may prove irreparable. In the words of one recent study: "While the current generation of parents has been termed 'helicopter parents' or 'Velcro parents' for their tendency to 'hover' unnecessarily over their children's school and extracurricular activities, or to 'stick' too close to their children, this rarely applies to parents' supervision of children's use of technology. Many families would benefit from parents spending more time discussing online behavior and monitoring their children's online activities". (R. Kowalski, S. Limber, and P. Agatson, "Cyberbullying: Bullying In the Digital Age", Wiley Blackwell, 2012, p. 120).

Of course, focus on the vulnerability of children does not mean that adults are impervious to these risks. Abuse of the Internet has had a deleterious effect on marriages and other elements of adult life and responsibility.

Therefore, in light of all the above, the Rabbinical Council of America encourages a continuing vigilance and process of education regarding the Internet itself as well as its usage by ourselves, our children, our students, and our communities. We encourage the utilization of the magnificent potential for good, and in doing so strongly urge that all steps be taken to protect against that which is harmful, including but not limited to:

The usage of filters and other technological tools when possible and appropriate.

The sponsoring by our institutions of sessions and seminars to provide the necessary awareness of the tools available, as well as the psychological, sociological, and halakhic realities pertinent to understanding the challenges.

Strenuous efforts to heighten the sensitivity to others that is obscured by online disinhibition.

Awareness and active involvement by parents, teachers, and rabbis in the activities of students and children on the web, together with the reinforcement of the necessary values and concerns in the educational context.

An enhanced awareness of the overall manner in which one's time is spent and the effects thereof.

A recommitment, together with the necessary educational support, to the underlying themes and principles of shmirat halashon (as transmitter and consumer) and ona'at devarim in all forms of interaction.